

METADATA MILIEU-STATISTIEKEN PUBLICATIE

HOOFDSTUK / CHAPTER 1

DEMOGRAFISCHE EN SOCIO-ECONOMISCHE ACHTERGROND/ DEMOGRAPHIC AND SOCIO-ECONOMIC BACKGROUND

#	Definitie	Definition	Source
1	Bruto Binnenlands Product (BBP) meet de productie activiteiten die zich binnen de economie voltrekken, waarbij gebruik wordt gemaakt van concepten en definities van de "United Nations System of National Accounts, SNA 93 and SNA 2008".	Gross Domestic Product (GDP) measures production activities taking place in the economy using concepts and definitions from the United Nations System of National Accounts, SNA 93 and SNA 2008.	System of National Accounts (SNA)
2	Bruto Toegevoegde Waarde (BTW) in constante prijzen geeft de economische groei aan van een land.	The Gross Value Added (GVA) in constant prices indicates the economic growth of a country	
3	De consumentenprijsindex (CPI) is een maat voor de gemiddelde verandering in de prijs van een naar kwaliteit en kwantiteit vast pakket aan goederen en diensten bestemd voor consumptieve doeleinden.	The Consumer Price Index (CPI) is a measure of the average change in the price of a fixed (in terms of quality and quantity) market basket of goods and services.	Consumer Price Index
4	Het begrip huishouden beschrijft een economische eenheid of groep, die individueel of als groep voorzieningen getroffen heeft om zichzelf te voorzien van voedsel en andere noodzakelijkheden om in leven te blijven.	The term household describes an economic unit or group who individually or as a group has arrangements to provide food and other necessities to stay alive.	Census
5	Een woonverblijf is elk woongebouw of afgescheiden en onafhankelijk deel van een gebouw waarin een persoon/ een groep van personen (privé huishouden) woont of kan wonen op het moment van de Census telling. Deze ruimten moeten afgescheiden en onafhankelijk van elkaar zijn. Een woonverblijf is afgescheiden indien het omgeven is door muren of een andere vorm van afscheiding, bedekt door een dak zodat de bewoner(s) zich kunnen afzonderen van andere personen om te kunnen slapen, om maaltijden te bereiden en te nuttigen, etc.	A dwelling is any residential building or separate and independent part of a building in which a person/group of persons (private households) live or may reside at the time of the Census. These rooms must be separated and independent from each other. A dwelling is separated if it is surrounded by <i>walls or another form of separation, covered by a roof</i> so the occupant(s) can separate themselves from other people for sleeping purposes, preparing and using meals, etc.	Census

HOOFDSTUK/CHAPTER 2: KLIMAAT EN NATUURRAMPEN/ CLIMATE AND NATURAL DISASTERS

1	De Inter Tropische Convergence Zone (ITCZ) is de belangrijkste bepaler voor de neerslag in Suriname en het migreert twee keer per jaar over Suriname. De ITCZ is een ontmoetingsgebied van de noordoost en zuidoost passaten en bevindt zich rondom de evenaar en verplaatst zich in noord- en zuidwaartse richting naar gelang de stand van de zon.	The Inter Tropical Convergence Zone (ITCZ) is the main dominator for the rainfall in Suriname and it migrates twice above Suriname annually. The ITCZ is a meeting area of the northeast and southeast trade winds and is located near the equator and moves north and south bound depending on the position of the sun.	Meteorologische Dienst Suriname /
2	Sibibusies (Sibi = vegen, Busie = bos) en/of rukwinden kunnen zich ook voordoen tijdens onweersbuien. Sibibusies zijn zware windstoten die tijdens de heftige regenbuien, windsnelheden tussen de 70 en de 100 kilometer per uur kunnen halen.	Sibibusies (Sibi =sweep, Busie=forest) and/or very strong winds can also occur during thunderstorms. Sibibusies are very strong winds which during heavy rains can achieve windspeeds of between 70 and 100 kilometers per hour.	Meteorological Service Suriname
3	Een natuurramp wordt door de VN gedefinieerd als: "de gevolgen van gebeurtenissen veroorzaakt door natuurlijke gevaren die de lokale responscapaciteit overbelasten en ernstige gevolgen hebben voor de sociale en economische ontwikkeling van een regio."	A natural disaster is defined by the UN as: "the consequences of events triggered by natural hazards that overwhelm local response capacity and seriously affect the social and economic development of a region."	United Nations
4	Een ramp is een gebeurtenis waaronder een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd worden of zijn geschaad, en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende discipline is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.	A disaster is an event when a serious disruption of public security has emerged, in which the life and health of many people, the environment or major material interests are seriously threatened or harmed, and for which a coordinated deployment of services and organizations having different expertise is required to reduce or eliminate the threat and harmful effects.	

HOOFDSTUK/ CHAPTER 3: TOERISME/ TOURISM

1	Een toerist is een persoon die langer dan 24 uur, en korter dan 1 jaar verblijft in een ander dan zijn normale woongebied. Het kan in eigen land of in het buitenland zijn.	A tourist is a person who stays longer than 24 hours and less than 1 year in another area than his normal living area. It may be in your own country or abroad	WTO
---	--	---	-----

HOOFDSTUK 4/CHAPTER 4: TRANSPORT/TRANSPORT

1	Transport is het verplaatsen van personen en/of goederen. Dit kan met bijvoorbeeld de auto, boot, fiets, trein, per vliegtuig, enzovoorts.	Transport is the movement of people and/or goods. This can be for example by car, boat, bicycle, train, plane, etc.	
---	---	--	--

HOOFDSTUK/CHAPTER 5: MILIEU EN GEZONDHEID/ENVIRONMENT AND HEALTH

1	Een milieu- en sociale effect beoordeling (ESIA) is een proces voor het voorspellen en beoordelen van de potentiële milieu- en sociale effecten van een voorgesteld project, het evalueren van alternatieven en het ontwerpen van passende maatregelen voor	An Environmental and Social Impact Assessment (ESIA) is a process for predicting and assessing the potential environmental and social impacts of a proposed project, evaluating alternatives and designing appropriate mitigation,	NIMOS
---	--	---	-------

	beperking, beheer en monitoring.	management and monitoring measures.	
HOOFDSTUK 6/CHAPTER 6: WATER/WATER			
1	Escherichia Coli (E-coli) en Fecal Coliform (F-coli) zijn een grote groep van bacteriën die in drinkwater gevonden kunnen worden. Deze bacteriën zijn een indicatie dat het water is gecontamineerd.	Escherichia Coli (E-coli) and Fecal Coliform (F-coli) are a large and diverse group of bacteria that can be found in drinking water. These bacteria are an indication that the water is contaminated.	
2	Een estuarium gebied komt voor in het mondingsgebied waar zoet rivierwater en zout zeewater zich met elkaar vermengen en er getijdenwerking optreedt.	An estuary area occurs in the estuary where fresh river water and salt water mix with each other and tides occurs.	
HOOFDSTUK/CHAPTER 8: BOSBOUW/FORESTRY			
1	Bos is land met een minimale oppervlakte van 1 ha, een minimum kroonbedekking van 30%, met bomen met een hoogte van meer dan 5 meter.	Forest is defined as land area with trees having a minimum canopy cover of 30 %, spanning a minimum area of 1 ha and with trees higher than 5 meters.	SBB & UNFCCC
2	Onder de bosbouwsector wordt verstaan: de opeenvolgende activiteiten binnen het productieproces van hout t.w., houtkap, rondhouttransport en houtverwerking.	The forestry sector can be defined as: the successive activities within the timber production, namely logging, timber transport and timber processing.	
3	Het deel van het landoppervlak bedekt met bos is bosgebied dat bestaat uit gebieden van meer dan 0,5 hectare, begroeid met bomen van hoger dan 5 meter en een kroonbedekking van meer dan 10%.	The proportion of land area covered by forest is the amount of forest area in the total land area includes land spanning more than 0.5 hectares with trees higher than 5 meters and a canopy of more than 10 %.	SBB
4	Drasbos is een twee-etage bostype dat periodiek onder water staat en komt voor op de oude kustvlakte, de lage delen van de ritsen, de oeverwallen van de rivieren en de grote kreek en kreekdalen in het heuvelland.	Marsh forest is a two-storey forest, which is periodically, inundated and occurs on the old coastal plain, the lower parts of the ridges, on the riverbanks and large creeks and creek valleys into the hills.	
5	Hoog droog landbos is opgebouwd uit 3-4 etages, waarvan de bovenste etage een hoogte van 40-45 m kan bereiken. De gemiddelde hoogte ligt tussen 25-30 m.	High Dry land forest is composed of 3-4 floors, the top storey can reach a height of 40-45m. The average height is between 25-30m.	
6	Hoog savannebos heeft een gesloten oppervlakte met 2 etages is vrij dicht en regelmatig en bereikt een hoogte van 25-30 m .	High Savanna forest has a closed canopy composed of 2 storeys, fairly closed and regular and reaches a height of 25-30m.	
7	Hoog zwampbos is minstens 20 m hoog, met twee etages en komt voor in de jongere –en oudere delen van de jonge kustvlakte en de laagste delen van de oude kustvlakte.	High swamp forest reaches a minimum height of 20 m, with two storeys and occurs in younger-and older parts of the young coastal plain and the lower parts of the old coastal plain.	
8	Laag savannebos en open savanne land komen voor op diepe witte zand en gronden, het vertoont geen gelaagheid, en kan een hoogte bereiken van 8-20 m.	Low Savanna forest and open wood land savannah grows on deep white Sandy soils, shows no storeys and can reach a height of 8-20m.	
9	Laag zwampbos komt overwegend voor in de jonge kustvlakte en bestaat uit een open struikgewas tot een laag gesloten bos met een hoogte van 10-15 m. Het water is brak tot zoet en de bodem staat normaal het hele jaar onder water en bestaat uit zware klei.	Low swamp forest is found mainly in the young coastal plain and it has an open scrub thickets to a low closed forest, and an upper storey of 10-15m high. The water is brackish to sweet, and this forest type is normally flooded throughout the entire year and consists of heavy clay.	
10	Lianenbos heeft geen etages. Er komen hoge bomen voor, maar deze staan zo ver van elkaar dat er niet echt een kroonlaag is. De ruimte tussen de bomen wordt opgevuld door een dichte wirwar van lianen en klimplanten.	Liana forest has no storeys. Tall trees do occur, but they are standing so far from one another, that no real canopy exists. The space between the trees is filled with dense tangles of lianas and vines.	
11	Een landgebruiks- en landbedekkingskaart (LULC) is van zeer bruikbare waarde om land te kunnen monitoren en een bijdrage te leveren aan het nationaal beleid en besluitvorming van de overheid.	A land use/cover map (LULC) is very useful to monitor a land and to contribute to national policy and decision-making of the government.	SBB
12	Mangrove bos heeft slechts één-etage met een gesloten kronendak dat een hoogte van 10-25 m kan bereiken en komt voor langs de kust.	Mangrove forest has only one storey, with a height of 20-25 m and is found mainly in the coastal area.	
13	Multiple - use Management Areas (MUMA) zijn aangewezen om de biologische productiviteit te handhaven, het in stand houden van kwetsbare populaties van fauna en flora te verzekeren en voor bescherming en behoud van de natuurlijke hulpbronnen	Multiple - use Management Areas (MUMA) are designated to maintain biological productivity, ensure the health of globally significant wildlife populations, and protect resources for sustainable livelihoods.	
14	Natuurreservaat is een locatie met belangrijke biodiversiteit en/of andere unieke kenmerken en wordt beheerd als een hoogwaardig natuurgebied met een vrij beperkt gebruik.	Nature Reserves are locations with significant biodiversity and/or other unique attributes and are managed as a high value natural area with fairly restricted use.	
15	Natuurpark is de actieve bescherming op een relatief lager niveau (er zijn meer activiteiten toegestaan).	Nature Park is a relatively low-level conservation area (more activities are allowed).	
16	REDD + betekent: Reduced Emissions from Deforestation and Forest Degradation and Conservation of forest carbon stocks,	REDD+ means: Reduced Emissions from Deforestation and Forest Degradation and Conservation of forest carbon	SBB

	Enhancement of forest carbon stocks and Sustainable management of forest.	stocks, Enhancement of forest carbon stocks and Sustainable management of forest.	
17	Ritsbos is een arme vorm van het hoog droog landbos en groeit op de oudere en hogere ritsen en is vrij rijk aan soorten. Het is opgebouwd uit twee etages, waarvan de bovenste tot ruim 30 m hoogte bereikt.	Ridge forest is a poor form of the high dry land forest and sits on the older and higher ridgers and is quite rich in species. It consists of two storeys, with the upper storey reaching more than 30 m height.	
18	Zwampbos is een bostype dat gedurende het volledige jaar overstromd is, of natte bodems heeft.	Swamp forest is forests where the soil remains wet or moist throughout the year.	
19	Het aandeel van terrestrische en mariene beschermde gebieden wordt gedefinieerd als het aandeel van een land in totaal terrestrische en mariene gebied dat is aangewezen als beschermd gebied.	The proportion of terrestrial and marine areas protected is defined as the proportion of a country's total terrestrial and marine area that is designated as a protected area.	
20	Zwerflandbouw (of traditionele landbouw) is samengevoegd met natuurlijke bossen. Wanneer zwerflandbouw is uitgesloten, wordt het percentage met 1% verlaagd.	Shifting cultivation (or traditional agriculture) has been included within the natural forest. When shifting cultivation is excluded, the forest area decreases with a percentage of about 1%.	
HOOFDSTUK/CHAPTER 9:HULPBRONNEN VAN HET KUSTGEBIED/COASTAL AND MARINE RESOURCES			
1	Eutrophicatie is de verrijking van oppervlaktewateren met voedingsstoffen voor planten. Hoewel eutrofiëring van nature voorkomt, wordt het normaal geassocieerd met antropogene bronnen van voedingsstoffen.	Eutrophication is the enrichment of surface waters with plant nutrients. While eutrophication occurs naturally, it is normally associated with anthropogenic sources of nutrients.	FAO
HOOFDSTUK/CHAPTER 11:BIODIVERSITEIT/BIODIVERSITY			
1	Onder baglimiet verstaan we de toegestane aantallen per soort per jachtakte per jachtrip. Dat wil zeggen dat als je een jachtakte heb, je het aantal dieren dat op de jachtkalender staat vermeld per jachtrip mag bejagen.	Under baglimit we mean the allowable number by species per game license a hunting trip. That is, if you have a hunting permit, you have the number of animals shown on the hunting calendar may hunt by hunting trip.	ROGB
2	Onder de beschermde dieren verstaan we alle soorten zoogdieren, vogels en zeeschildpadden en nader bij de wet te noemen diersoorten welke behoren tot een in Suriname in het wild levende soort met uitzondering van het jachtwild, kooidiersoorten en overwegend schadelijke diersoorten.	Protected animals consist of all species of mammals, birds and turtles, and animal species specified by law belonging in Suriname to the wild fauna with the exception of game animals, cage animals and predominantly harmful species.	ROGB
3	Een beschermde gebied is een gebied dat bestemd is voor de bescherming van uiterst belangrijke natuurlijke en culturele karakteristieken, waarvan het wetenschappelijke, educatieve en recreatieve gebruik aan speciale regels is verbonden.	A protected area is an area set aside for the preservation and protection of highly important natural and cultural features, for the regulation of the scientific, educational and recreational use.	
4	De Conventie m.b.t Internationale Handel in Bedreigde Levensvormen , wilde fauna and flora (CITES) is een internationale overeenkomst die er voor moet zorgdragen dat het voortbestaan van wilde dieren en planten niet wordt bedreigd door de internationale handel.	The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) is an international agreement to ensure that the survival of wild animals and plants is not threatened by international trade.	CITES
5	Eco regio's zijn grote stukken land en water met als kenmerk een scala aan soorten, plantengemeenschappen, dynamiek en omgevingsomstandigheden.	Eco regions are large areas of land and water that harbor a characteristic array of species, plant communities, dynamics and environmental conditions.	WWF
6	Jachtwet is een wet die beoogt de in het wild levende dieren te beschermen door de jacht te reguleren.	Game Act is a law designed to protect animals living in the wild by regulating hunting.	ROGB
7	Megadiverse landen zijn een groep van landen die de meerderheid van de soorten van de aarde bevatten en worden daarom beschouwd als zeer biodivers.	Megadiverse countries are a group of countries that harbor the majority of the Earth's species and are therefore considered extremely biodiverse.	WWF
8	Ongewervelde dieren zijn dieren die geen ruggengraat of enig skelet hebben.	Invertebrates are animals that do not have a backbone or a bony skeleton.	NZCS
HOOFDSTUK/ CHAPTER 13:AFVAL/WASTE			
1	Recycling is het veranderen van afval in materiaal dat opnieuw kan worden gebruikt.	Recycling of waste is the change in material that can be re-used.	